

ונזכור את כולם?

מרד גטו וארשה - הקרב האמיתי

רקע היסטורי

במשך השנים שלאחר מלחמת העולם השנייה הפך מרד גטו וארשה לסמל ההתנגדות והגבורה היהודית בתקופת השואה. מרדכי אנילביץ' והארגון היהודי הלוחם ([א"ל](#)) זכו לתהילת עולם כגיבורים שעמדו זקופי קומה עם הנשק ביד. עם זאת, בין הלוחמים של מרד גטו וארשה הייתה קבוצה נוספת - הארגון הצבאי היהודי - [האצ"ל](#). קבוצה זו שמנתה כמה מאות לוחמים, הונהגה על ידי פאבל פרנקל והייתה אחראית לקרבות הגדולים והעיקשים ביותר של המרד. בשיאו של הקרב הניפו לוחמי האצ"ל בשמי גטו וארשה את הדגל הכחול לבן, ובמשך 4 ימים לא הצליחו הגרמנים להסירו.

למרות הסכנה המשותפת שארבה ליהודים, לא התאחדו שני הארגונים - אצ"ל ואי"ל כנגד הצורך הנאצי. אך לעומת סיפורו של אי"ל וגיבוריו, שהונצח בעשרות סרטים, ספרים ומחקרים - סיפורם של לוחמי האצ"ל הושחק ונותר תחת חורבות הגטו. על סיפור גבורתם של לוחמי האצ"ל אנו למדים [מהדוחות](#) של הגנרל [יורגן שטרופ](#), שמונה ע"י הימלר לדכא את המרד ולהשמיד את גטו וארשה. שטרופ דיווח למפקדיו מדי יום על כל אשר התרחש בגטו שתחת פיקודו. דוחות אלו משקפים באופן קר וחסר פניות את אירועי המרד מנקודת מבטם של הנאצים ומהווים את העדות המהימנה ביותר למרד.

מטרות הסרט

- ✓ לתת במה ולהאיר בזרקור את הסיפור השלם של המרד בגטו וארשה וזאת על ידי חשיפת הדוחות הנעלמים של יורגן שטרופ ודרך עדותה הנדירה של ז'וטה הרטמן, שהייתה השריד האחרון לאותם לוחמים אמיצים. במהלך הסרט מספרת ז'וטה על ההכנות והלחימה העיקשת של חבריה במרד, מחד, ועל המסע להכרה בארגונה בשנים שלאחר המלחמה, מאידך.
- ✓ המטרה השנייה, לעסוק בשאלת העלמתו של האצ"ל מדפי ההיסטוריה היהודית. איך קרה שרק סיפורו של ארגון אחד נלמד בבתי הספר ובאקדמיה? מי מעצב את ההיסטוריה שאנו מכירים ועד כמה היא "אובייקטיבית"? איזה נרטיב מדווח לנו ואת מי הוא מייצג? מה תפקידינו ומה תחום אחריותינו בעיצוב ההיסטוריה?

הפקה: מטאפור אינטראקטיב בע"מ

בימוי: יובל חיימוביץ'-זוסר, סימון שכטר

כתוביות: עברית, רוסית

אורך הסרט: 60 דק'

פעילות מוצעת לתלמידי בתי ספר – במסגרת סל תרבות ארצי

מטרות:

- התלמידים ירחיבו את ידיעותיהם על אחד מאירועי הגבורה החשובים בהיסטוריה של העם היהודי – מרד גטו וארשה.
- חיבור רגשי, אנושי ועדכני של הדור השלישי והרביעי אל תקופת השואה.
- התלמידים יכירו את הקשיים, הדילמות והאתגרים שחוו הגיבורים בזמן מלחה"ע ה-2 ולאחריה עם עלייתם לארץ.
- התלמידים יעסקו בשאלות כתיבת ההיסטוריה ואובייקטיביות הדיווח והתיעוד ההיסטורי
- התלמידים יבינו את החשיבות החברתית וההיסטורית בלקיחת אחריות על שימור זיכרון השואה.

מהלך הפעילות:

פתיחה – 'מאחורי הקלעים' עם היוצרים, והרקע להפקת הסרט - 5 דקות

הקרנת הסרט - 'ונזכור את כולם?' - 60 דקות

דיון פתוח – רפלקציה ושאלות שעולות מהתלמידים מיד לאחר ההקרנה - 10 דקות

המסע הקולנועי – היוצרים ישתפו במסע הקולנועי שעברו במשך 7 שנים. סיפור המאגד בתוכו את האתגרים הדוקומנטריים של תיעוד הגיבורה האחרונה של האצ"י, ואת האופן בו בחרו היוצרים להנגיש נושא מורכב כשואה וגבורה לדורות הצעירים-שיחזורי הקרבות ושימוש באנימציה שחור לבן - 10 דקות

מניפים את הדגלים בגאווה – חלקה האחרון של הפעילות יוקדש לקריאה לפעולה. התלמידים יבינו ששרביט הזיכרון של השואה מועבר מז'וטה וחבריה- אליהם. אל הדור הצעיר. ועכשיו האחריות לזכור ולספר היא עליהם - 10 דקות

קצת על הבמאים

יובל חיימוביץ' זוסר: בן 41, יליד רחובות, בוגר המכללה למנהל. שימש בתפקידים מגוונים במסגרת הסוכנות היהודית: ממדריך נוער ועד לשליח חינוך במדינות שונות ברחבי העולם. התמחה בתחום ההיסטוריה של עם ישראל, תולדות השואה ומלחמת העולם השנייה. במאי התכנים של אירועים ממלכתיים: טקס יום השואה בבית לוחמי הגטאות, בית העדות ואתר יד לשריון. במאי ועורך של עשרות סרטים ומיצגים דוקומנטריים עבור מוזיאונים ברחבי העולם, ביניהם: מוזיאון הלוחם היהודי בלטרון, מוזיאון בית התפוצות בתל אביב, מוזיאון ההיסטוריה היהודית, מוזיאון השואה בסנטיאגו דה צ'ילה, מוזיאון יהדות תימן ואחרים. לאחרונה נבחר לבמאי הראשי של מרכז מורשת יהדות ברית המועצות הנמצא בתהליכי הקמה בירושלים.

סימון שכטר: בן 41, נולד בברית המועצות ועלה לישראל ב-1987. בוגר פקולטה למדעי המדינה ותקשורת באוניברסיטת בר אילן. שימש כיועץ פרלמנטרי בכנסת במשך כשלוש שנים. בשנת 2003 החליט לעשות הסבה מקצועית ולאחר לימודים בפקולטה לקולנוע באוניברסיטת תל אביב החל לעסוק בכתיבת תסריטים לסרטים ומיצגים שונים עבור מוזיאונים, טלוויזיה וקולנוע. בשנת 2006 היה ממקימי חברת Meta4 Interactive בין עבודותיו: תחקיר וכתיבת תכנים למוזיאון הלוחם היהודי במלחמת העולם השנייה, מוזיאון ההיסטוריה היהודית בסנטיאגו דה צ'ילה, מוזיאון יהדות תימן ואחרים.